

WPROWADZENIE

Organizowanie przedsięwzięcia pod nazwą „Debiut naukowy – zrównoważony rozwój” można określić jako trwały element stymulowania środowiska studentów, poszukujących możliwości samorealizacji na polu nauki. Już trzeci rok z rzędu ukazuje się publikacja, której celem jest przedstawienie poglądów – ludzi studiujących na wyższych uczelniach – na otaczający ich świat, przez pryzmat *zrównoważonego rozwoju*.

Rosnące zainteresowanie udziałem w tym projekcie ze strony stojących na początku samodzielnej drogi naukowej studentów, utwierdza organizatorów w przekonaniu o słuszności przyjętych założeń. W regulaminie i jednocześnie zaproszeniu do udziału w kolejnej edycji „Debiutu naukowego” (zob. www.buzek.pl) napisano, że celem tego przedsięwzięcia jest umożliwienie studentom opublikowania autorskiego artykułu o profilu naukowym, umożliwiającym zgodnie z nowelizacją ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym (Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.)*, wszczęcia przewodu doktorskiego, bowiem ustawodawca określił, iż warunkiem przystąpienia do obrony dysertacji doktorskiej będzie co najmniej jedna publikacja w czasopiśmie naukowym o zasięgu krajowym, lub w recenzowanym sprawozdaniu z międzynarodowej konferencji naukowej. Zatem, wychodząc na przeciw potrzebom braci studenckiej i wypełnienia minimum niezbędnego do dalszego samodzielnego realizowania się na polu nauki, ciężar tych obowiązków, a zarazem takie wyzwanie na siebie przyjęli: Biuro Parlamentarne prof. dr hab. inż. Jerzego Buzka, dra h.c. multiplex, posła do Parlamentu Europejskiego – w Raciborzu, we współpracy z: Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Raciborzu, Kołem Naukowym Doktorantów Instytutu Politologii Uniwersytetu Opolskiego, a stronę ukraińską reprezentowała НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ. Tak więc skupieni wokół wspólnej idei, zespoleni chęcią pomocy przyszłym naukowcom organizatorzy, postanowili stworzyć odpowiednie warunki, aby zainteresowani mogli wypełnić minima kwalifikacyjne określone w przedmiotowej ustawie.

O słuszności realizowanej idei, stworzenia możliwości publikacji swoich przemyśleń studentom jeszcze nie posiadającym tytułu naukowego, a wykazującym takowe aspiracje jest fakt, że do tej edycji napłynęły prace studentów z 26. czołowych polskich uczelni:

1. Akademia Krakowska im. A. Frycza Modrzewskiego,
2. Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu,
3. Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa w Katowicach,
4. Katolicki Uniwersytet Lubelski,
5. Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża JP II w Białej Podlaskiej,
6. Politechnika Koszalińska,
7. Politechnika Śląska,
8. Politechnika Świętokrzyska,
9. Politechnika Wrocławska,
10. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
11. The University of Edinburgh,
12. Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu,
13. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,

14. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie,
15. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu,
16. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu,
17. Uniwersytet Jagielloński,
18. Uniwersytet Łódzki,
19. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie,
20. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
21. Uniwersytet Opolski,
22. Uniwersytet Szczeciński,
23. Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu,
24. Uniwersytet w Białymstoku,
25. Uniwersytet Warszawski,
26. Uniwersytet Wrocławski.

Po raz kolejny tematem przewodnim projektu ustanowiono *zrównoważony rozwój*. Tym samym zachęcono i zaproszono zainteresowanych do przygotowania autorskiego artykułu zakładając, że zakres pojęcia pozostawia autorom wręcz nieograniczone możliwości. W zaproszeniu wskazano na podstawowe założenia *zrównoważonego rozwoju*, nazywanego także *ekorozwojem*. Określając zakres pojęcia, organizatorzy jednocześnie określili kryteria oceny, jakim będą poddawane nadesłane prace. Zatem artykuły musiały nawiązywać, bądź zawierać odniesienia do *zrównoważonego rozwoju* rozumianego jako strategię osiągania godnego życia w ramach tego, co jest fizycznie i biologicznie możliwe, co gwarantuje zaspokajanie podstawowych potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń, zachowując jednocześnie trwałość funkcjonowania środowiska przyrodniczego oraz naturalną różnorodność, zarówno gatunków jak i ekosystemów. Z kolei, przyjęta w 2002 roku w Sztokholmie Agenda 21 dla Edukacji w Regionie Morza Bałtyckiego – definiuje zrównoważony rozwój m.in. jako :

- bezpieczne i zdrowe życie obecnych i przyszłych pokoleń;
- oparcie współpracy na zasadach demokracji, otwartości i aktywnego uczestnictwa, zarówno na poziomie lokalnym jak i regionalnym;
- zachowanie i podtrzymywanie różnorodności krajobrazowej i biologicznej.

Ponadto w regulaminie i zaproszeniu do udziału w projekcie „Debiut naukowy – zrównoważony rozwój”, określone zostały podstawowe kryteria szeroko pojmowanej naukowości. Zatem, aby artykuł został uznany za naukowy, jego autor musi zaprezentować swój własny stosunek do problemu który opisuje. Poinformowano przygotowujących artykuły, że Rada Naukowa będzie oceniać wkład intelektualny autora, jego inwencję, sposób omówienia problemu jak i prowadzenia procesu myślowego. Ważne jest bowiem to, aby mieć swój własny pogląd i punkt widzenia na sprawy i problemy, nawet na takie, które są już znane i obecne w życiu społeczeństw.

W edycji polskiej i anglojęzycznej (bowiem zakwalifikowano do publikacji wybrane artykuły nadesłane w języku angielskim) Debiutu naukowego – 2012, Rada Naukowa pracowała w składzie:

- Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Jerzy Buzek – dr h.c. multiplex,
- Wice Przewodniczący: dr Teresa Jemczura – Prorektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu, prof. dr hab. Paweł Czarnecki – Prorektor Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie,
- Członkowie: prof. zw. dr hab. Wojciech Słomski – dr h.c. multiplex, dr Anatol Bodanko i mgr Henryk A. Kretek (sekretarz).

W części ukraińskiej Debiutu naukowego – 2012, Rada Naukowa pracowała w składzie:

- Wice Przewodnicząca: Prof. zw. dr hab. Nella G. Nyczkało z Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy, z którą współpracowali: prof. dr Anatolij Iwanowicz Kuźminkij, prof. dr Olena Anatołiwna Bida, prof. dr hab. Oleksandra Antoniwna Dubasjenjuk, prof. Oleksij Wasilowicz Marczenko, oraz dr Katerina Kasiarum (sekretarz).

Członkowie Rady Naukowej pracowali nad artykułami niezależnie od siebie, zdając sobie sprawę, że w edycji polskiej i angielskiej, czyli w rozdziałach I i II, tylko 40 proc. nadesłanych prac (około 20 artykułów) znajdzie się w publikacji. Czytanie artykułów, było wielką przyjemnością – określili członkowie Rady Naukowej – bowiem po raz kolejny odnotowano rosnący poziom nadesłanych prac. Jednakże największym problemem okazało się wybranie do publikacji tych prac, które spełniały określone kryteria.

Każdy artykuł został wnikliwie oceniony i sprawdzony, a przedstawione poniżej uwagi pozwolą tegorocznym autorom i przyszłym uczestnikom projektu na wyciągnięcie odpowiednich wniosków, które umożliwią poprawienie swojego warsztatu:

Marcin Nowak – „Filozofia zrównoważonego rozwoju w warunkach Gospodarki Opartej na Wiedzy”. Na szczególną uwagę zasługuje porównanie współczesnego światopoglądu do „przewrotu kopernikańskiego”, gdzie wiedza „krąży” wokół ładu ekonomicznego, a w konsekwencji zmierza ku [tytułowej] „Gospodarce Opartej na Wiedzy”. Autor opiera swe poglądy i argumenty na literaturze, odwołując się do klasyki, trafnie prezentując filozofię *zrównoważonego rozwoju* w korelacji z gospodarką opartą na wiedzy. Artykuł stanowi dobry przykład – jak budować ideę *zrównoważonego rozwoju*.

Joanna Żak – „Prawo - narzędziem w rękach prawodawców w okresie >>rewolucji zrównoważonego rozwoju<<?”. Autorka wprowadza ciekawe pojęcia, takie jak tytułowa „rewolucja zrównoważonego rozwoju” i udaje jej się to pojęcie dosyć ciekawie zdefiniować. Ponadto pojawia się porównanie *zrównoważonego rozwoju* do odkrycia pisma, co też nadaje artykułowi znamiona innowacyjności. Z kolei powiązanie prawa z koncepcją *zrównoważonego rozwoju* także jest prawidłowo przeprowadzone.

Magdalena Us – „Znaczenie Zrównoważonego Rozwoju dla bezpieczeństwa żywnościowego w Polsce na przykładzie Programu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi >>Poznaj Dobrą Żywność<<”. Autorka opatrzyła tekst własnym krótkim wstępem, a następnie przeniosła się w świat cytatów. W założeniach i w regulaminie, twórcy projektu określili jak pojmują kryterium naukowości. Czytamy tamże, że „aby artykuł został uznany za naukowy, jego autor musi zaprezentować swój własny stosunek do problemu który opisuje. Rada Naukowa będzie oceniać wkład intelektualny autora, jego inwencję, sposób

omówienia problemu jak i prowadzenia procesu myślowego. Ważne jest bowiem to, aby mieć swój własny pogląd i punkt widzenia na sprawy i problemy”. Wyżej wymienionych elementów w artykule brakuje.

Kamil Dyrkowski – „Gospodarka oparta na wiedzy czy na zasobach. Charakterystyka zrównoważonego rozwoju systemu gospodarczego”. *Zrównoważony rozwój* został przedstawiony jako koncepcja przeobrażenia społeczeństwa. Autor proponuje zmiany zasad systemu ekonomicznego, oraz ukazuje ujęcie homeostatyczne w aspekcie gospodarki zasobami i wykorzystaniem złóż bogactw naturalnych. Wykorzystane zostały interesujące źródła bibliograficzne, przy zbyt rozbudowanym korzystaniu z cytatów. Autorzy artykułów naukowych powinni korzystać z cytatów zachowując zrównoważony umiar w stosunku do objętości artykułu.

Jacek Sobański – „>>Ciemna energia<< ładu międzynarodowego – czyli wbudowana niezrównoważoność systemu globalnego, jej skutki i przykładowe propozycje zmian”. Artykuł budzi ambiwalentne uczucia. Przypisy miast kierować czytelnika do źródeł, stanowią bardzo osobiste odniesienia do odczuć autora. Pojawia się wiele neologizmów, ale nie zawsze idealnie wkomponowanych w zdania, które powinny mieć jednak jasny i czytelny przekaz. Autor proponuje „intelektualny nawóz krzywego zwierciadła”, co powoduje, że nie wszystkie zdania są zrozumiałe i jednoznaczne. Taki język i takie porównania, są raczej oczekiwane w tekstach poetyckich, jednakże rzadziej w propozycjach mających posiadać co najmniej znamiona naukowości.

Jolanta Szulakowska-Kulawik – „Ogląd procesów transformacji ziem Górnego Śląska i Śląska opolskiego w kontekście zrównoważonego rozwoju. Od tradycji do wizji”. Bardzo dobry opis rozwoju Górnego Śląska. Autorka dokonuje bogatej charakterystyki regionu, a swoje przemyślenia wzmacnia trafnie dobranymi przypisami. Wskazuje na ewolucję w zmianie świadomości postaw obywatelskich, a także docenia wzrost kwalifikacji kadr. Artykuł należałoby wzbogacić odniesieniami do *zrównoważonego rozwoju*. Użyte w tekście Jolanty Szulakowskiej-Kulawik określenie „Akwinata”, odnoszące się prawdopodobnie do Tomasza z Akwinu, jako, że nie jest powszechnie używane, powinno zostać w przypisach przybliżone. Ponadto, kiedy dokonuje się takiej „manipulacji” w odniesieniu do jednej postaci, to należy być konsekwentnym w stosunku do postaci występujących w tym samym zdaniu, akapicie a nawet tekście. Zatem autor/ka albo odstępuje od dokonania zamiany Tomasza z Akwinu na „Akwinatę”, albo jest konsekwentna/y w relacji do innych postaci takich jak: Mikołaj z Koźła, Wincenty z Kielczy, Wawrzyniec z Raciborza, Jan z Kluczborka, itd... co mogłoby wywołać efekt odwrotny do zamierzonego, przez autora tworzącego neologizmy. Ponadto w tekstach naukowych należy używać inicjałów imion zarówno w przypisach jak i bibliografii.

Anna Kamińska – „Publicznoprawne instrumenty zwiększania efektywności gospodarki wodnej w Polsce przy poszanowaniu zasady zrównoważonego rozwoju – problematyka zbiorników retencyjnych”. Forma artykułu bardzo poprawna. Brakuje wyczerpującej informacji o orzecznictwie w sprawie budowy zbiorników retencyjnych, szczególnie w świetle zasad *zrównoważonego rozwoju*. Autorzy tekstów naukowych powinni zwracać większą uwagę na konstruowanie tytułów, tak aby tytuł nie był zbyt rozbudowany i wieloaspektowy.

Halina Wasilewska – „Kwestie zdrowia w świetle koncepcji zrównoważonego rozwoju”. Artykuł zawiera nadmierną ilość cytatów. Czytelnikowi brakuje subiektywnego spojrzenia autora na problem zawarty w tytule pracy, a ponadto trudno odnaleźć odniesienia do *zrównoważonego rozwoju*.

- Bartłomiej Machnik** – „Peer learning jako przykład zastosowania zrównoważonego rozwoju w dziedzinie dydaktyki”. Artykuł dotyka mało znanych i dopiero rozpoznawanych problemów w polskiej dydaktyce. Wyjaśnienie pojęcia „peer learning”, powinno się znaleźć na początku artykułu, co uspokoiłoby czytelnika, któremu pojęcie nie jest znane. Ważne jest także dostrzeżenie przez autora różnicy pomiędzy dydaktyką a pedagogiką, stąd artykuły odnoszące się do tych pojęć, powinny wskazywać na rozłączność zakresów predykatów tych terminów.
- Jarosław Gorący** – „Zrównoważony rozwój – szansą dla Polski?”. Autor przedstawia kierunki rozwoju gospodarki polskiej w kontekście *zrównoważonego rozwoju*, popierając swoje przemyślenia ciekawymi przykładami a także propozycjami niekonwencjonalnej interpretacji pojęć.
- Edyta Banach** – „Wpływ harmonizacji podatkowej na zrównoważony rozwój systemów podatkowych w Unii Europejskiej”. Bardzo ciekawie zaprezentowana idea *zrównoważonego rozwoju systemów podatkowych*, która w rzeczywistości wydaje się prawie niemożliwa. Idea ta, jak każda innowacyjna abstrakcja, ma swój początek.
- Dariusz Szyszkowski** – „Zrównoważony rozwój - terminologia własności wyodrębnionego lokalu w drodze ustanowienia”. Autor bardzo szczegółowo omawia wybrane artykuły prawne i ich związki z innymi ustawami, szczególnie w odniesieniu do kodeksu cywilnego. Jednakże zaprezentowana treść w bardzo niewielkim stopniu odnosi się do idei *zrównoważonego rozwoju*.
- Grzegorz Omelan** – „Zrównoważony rozwój a eksploatacja złóż węglowodorów w obszarze Arktyki”. Artykuł wnosi nowe światło na mało dotychczas znane – jednakże bardzo istotne z punktu widzenia stosunków międzynarodowych – informacje o problemie eksploatacji Arktyki. Czytelnik znajdzie odniesienia do „zimnej wojny”, informacje o działalności „Rady Arktycznej”, a także zapozna się z rolą międzynarodowej organizacji pozarządowej jaką jest Greenpeace. Autor przygotował artykuł w języku angielskim.
- Grzegorz Spurek** – „Klasyfikacja stałych paliw wtórnych na potrzeby przemysłu cementowego w Polsce”. Autor przytaczając i rozwijając definicje paliw stałych, wtórnych, przedstawia ich klasyfikacje. Znajdujemy odniesienia do dyrektywy o składowaniu odpadów, aby przejść do charakterystyki przemysłu cementowego. Prezentowane wyniki badań, nie są poparte odpowiednimi źródłami, co jest konieczne w opracowaniach mających wykazywać znamiona naukowości. Wydaje się, że autor powinien położyć większy nacisk na ochronę środowiska w aspekcie spalania odpadów i ten aspekt winien znaleźć się na tle *zrównoważonego rozwoju*.
- Magdalena Gawęcka** – „Merytokracja elit politycznych gwarantem zrównoważonego rozwoju współczesnego społeczeństwa”. Autorka zmierzyła się z pojęciem merytokracji i nadała mu nowe oblicze na tle *zrównoważonego rozwoju*. Trafnie zauważa problematykę nierównej gratyfikacji dóbr. Przedstawiane argumenty są poparte przykładami, co sprawia, iż tekst oprócz wartości naukowych jest także napisanym przystępnym językiem.
- Bogdan Wachowicz** – „Zagłada albo zmiana paradygmatu rozwoju”. Artykuł rozpoczyna się bardzo obszernym wstępem. Paradygmat rozwoju zostaje wyjaśniony w aspekcie odpowiedzialności za rozwój energetyki jądrowej. W dalszej części artykułu znajdujemy odniesienie do odpowiedzialności przed Bogiem w prowadzeniu polityki rozwoju energetyki jądrowej. Artykuł może być rozprawą naukową ale także esejem, ale raczej nie powinien być jednym i drugim. Decyzję o wyborze metody przedstawienia problemu